

سرنوشت مبهم

انتخابات میاندوره‌ای کنگره

حسین نیکپور
گروه بین‌الملل

برتری کاملی نسبت به سایر هم‌حزبی‌های خود دارند و در بیشتر ایالت‌ها توانسته‌اند خود را به‌عنوان گزینه نهایی حزب جمهوریخواه برای انتخابات میاندوره‌ای کنگره در آبان ماه معرفی کنند. از سوی دیگر شرایط متعارف سیاسی در آمریکا نشان می‌دهد دموکرات‌ها به احتمال زیاد در انتخابات میاندوره‌ای، مجلس نمایندگان و به احتمال زیاد سنای نیز از دست خواهند داد. تداوم یک‌ساله سقوط میزان محبوبیت جو بایدن، دلیلی است برای اثبات درستی تحلیل‌هایی که در این ارتباط مطرح می‌شوند. بایدن از زمان ظهور نظرسنجی‌های مدرن تاکنون به نامحبوب‌ترین رهبر از نظر سیاسی در دوره ریاست‌جمهوری تبدیل شده است و این نتایج، تقریباً همه ناظران سیاسی را متقاعد کرده که پیروزی جمهوریخواهان در انتخابات پاییز امسال، تقریباً تضمین شده است. اما در این میان برخی تحلیلگران نظر دیگری دارند و معتقدند جمهوریخواهان آن قدرها هم نباید نسبت به پیروزی در انتخابات پاییز مطمئن باشند. این تحلیلگران، دلیل خوشبینی خود به عملکرد حزب دموکرات در انتخابات آینده را رقابت‌های درون حزبی جمهوریخواه عنوان می‌کنند. به اعتقاد این دسته از تحلیلگران تسلط ترامپ بر حزب جمهوریخواه، خبر خوبی برای دموکرات‌ها در پاییز امسال و فراتر از آن است. بر این اساس، ترامپ را باید یک عامل کلیدی در انتخابات آینده به حساب آورد چرا که در چند دوره انتخابات گذشته، هیچ چیز به اندازه ترامپ، رأی‌دهندگان دموکرات را متحد نکرده است. به‌ویژه این‌که در ماه‌های اخیر تلاش‌های زیادی در آمریکا برای عبور از ترامپ در آمریکا در جریان است که افشای‌گری‌ها در جلسات استماع مجلس نمایندگان درباره حوادث ششم ژانویه و حمله اف‌بی‌آی به اقامتگاه ترامپ و کشف اسناد طبقه‌بندی شده کاخ سفید از این محل، بخشی از این اقدامات است. از سوی دیگر حضور ترامپ باعث ایجاد تفرقه در حزب جمهوریخواه شده و ترامپ هم‌زمان با این‌که در حال رقابت با دموکرات‌هاست پایه‌های حزب جمهوریخواه را نیز هدف قرار داده است.

بر همین اساس برخی تحلیلگران تاکید دارند انتخابات پاییز امسال را نباید یک انتخابات از پیش تعیین شده دانست چرا که درصورت ترامپ، هیچ چیز از قوانین سنتی پیروی نمی‌کند.

شروط سوریه و ترکیه

برای از سرگیری روابط

به دنبال اظهارات اخیر رجب طیب اردوغان و لحن آشتی‌جویانه وی در قبال سوریه، یک رسانه ترکیه‌ای از شروط متقابل دمشق و آنکارا برای ازسرگیری روابط دیپلماتیک میان سوریه و ترکیه پرده برداشت. روزنامه ترکیه‌ای Türkiye Gazetesi در این باره گزارش داد؛ در گفت‌وگوهای که میان دمشق و آنکارا انجام شده است، دولت سوریه پنج خواسته را برای برقراری روابط دیپلماتیک با آنکارا مطرح کرده است. براساس این گزارش، شرط نخست سوریه تسلط دوباره دمشق بر استان ادلب است و شرط دوم نیز بر این نکته تاکید دارد که گذرگاه «باب‌الهیوی» و گمرک‌های گذرگاه مرزی «کیسب» به کنترل دولت سوریه دربیایند و همچنین دمشق بر مسیر تجاری موسوم به «ام‌ام» به عنوان کمربند ارتباطی دیپ‌الزور- حسکه و حلب- لاذقیه کنترل کامل یابد. طبق این گزارش، دولت سوریه همچنین خواستار حمایت ترکیه از لغو تحریم‌های اروپا و آمریکا علیه افراد و شرکت‌های مرتبط با دولت سوریه است. این روزنامه همچنین اعلام کرد که سوریه خواهان همکاری با ترکیه در زمینه مبارزه با تروریسم و تسلط دوباره دولت مرکزی دمشق بر جاه‌های نفت سوریه و همچنین حمایت در زمینه ساخت سدها، بزرگراه‌ها، برق، مؤسسات آموزشی، آب و کشاورزی است.

به نوشته این روزنامه، از جمله موضوعات بررسی شده میان دو طرف، حمایت ترکیه برای بازگشت سوریه به اتحادیه عرب، سازمان همکاری اسلامی و نهادها و سازمان‌های بین‌المللی مشابه دیگر بوده است. این روزنامه ترکیه‌ای در ادامه آورده است که ترکیه نیز خواسته‌هایی در این باره دارد. هیات ترکیه خواستار پاکسازی کامل مناطق تحت کنترل یگان‌های گرد، شاخه سوری حزب کارگران کردستان (پ‌ک‌ک)، رفع کامل تهدیدات تروریستی در مرزها، تکمیل اقدامات سیاسی و روند ادغام نظامی میان معارضان و دمشق و همچنین بازگشت امن و اسکان مجدد آوارگان سوری در کشورشان شده است.

طبق نوشته این رسانه، آنکارا همچنین خواستار آن است که حصص، دمشق و حلب مناطق آزمایشی برای بازگشت امن آوارگان سوری در مرحله اول باشند و پس از آن مناطق دیگری به این اقدام اختصاص داده شود.

در ادامه این گزارش آمده که «اجرای روند مذاکرات ژنو، تدوین قانون اساسی دموکراتیک و برگزاری انتخابات آزاد از دیگر خواسته‌های مطرح شده توسط طرف ترکیه‌ای» است.

یک روزنامه آلمانی با بررسی کمک‌های کشورهای غربی به اوکراین تاکید کرد آمریکا، فرانسه و آلمان با تصمیم‌گیری‌های خود به رئیس‌جمهور اوکراین خط می‌دهند که در مقابل روسیه چه تصمیماتی بگیرد. روزنامه «دی‌ولت» نوشت با وجود تمام اظهارات عمومی در مورد حق تعیین سرنوشت اوکراین توسط دولت کی‌یف اما جو بایدن رئیس‌جمهور آمریکا، اولاف شولتس صدراعظم آلمان و امانوئل ماکرون

کنترل اوکراین

از سوی

آمریکا، فرانسه و آلمان

رئیس‌جمهور فرانسه، تصمیم می‌گیرند که رلنسکی چه کاری انجام دهد. این روزنامه آلمانی با بیان این‌که بدون کمک مالی و نظامی غرب، اوکراین کاملاً درمانده خواهد بود. توضیح داد: «غرب استراتژی واحدی برای مناقشه اوکراین ندارد؛ در حالی که واشنگتن به سمت تحویل بیشتر تسلیحات متمایل است، برلین و پاریس احتمالاً کی‌یف را به مذاکره با مسکو سوق خواهند داد.» در ادامه این مطلب آمده‌است:

گزارش

اینگکار کمربند و جاده، اثر پروژه چین برای سبقت از واشنگتن

راه ابریشم آمریکا را به زیر می‌کشد

محمد علیزاده

گروه بین‌الملل

با تشدید رقابت‌های آمریکا و چین در حوزه‌های مختلف، این روزها درباره افزایش قدرت چین مطالب زیادی منتشر می‌شود؛ قدرتی که محدود به یک حوزه نیست و حوزه‌های مختلف اعم از اقتصادی، نظامی، هسته‌ای و ... را در بر می‌گیرد اما به نظر می‌رسد آنچه در سال‌های اخیر بیش از هر چیز دیگر وحشت کشورهای غربی و آمریکا را برانگیخته و مقابله با آن به اولویت آنها تبدیل شده، افزایش قدرت اقتصادی چین است تا جایی که گفته می‌شود طی چند سال دیگر با سبقت گرفتن از آمریکا به قدرت اقتصادی اول دنیا تبدیل خواهند شد. در این میان یکی از مسائلی که زیاد از آن صحبت و در بسیاری از محافل رسانه‌ای، سیاسی و اقتصادی به آن پرداخته می‌شود، ابتکار کمربند و جاده (Belt and Road Initiative / BRI) است که چینی‌ها با جدیت در حال دنبال کردن آن هستند. این طرح به دنبال سرمایه‌گذاری در زیربناهای اقتصادی نزدیک به ۷۰ کشور جهان و توسعه دو مسیر تجاری کمربند اقتصادی راه‌ابریشم و راه‌ابریشم دریایی قرن ۲۱ است و در محوریت سیاست خارجی شی چین پینگ، دبیرکل حزب کمونیست چین و رئیس‌جمهور این کشور قرار دارد. BRI هسته مرکزی استراتژی دیپلماسی کشور بزرگ شی است که از چین می‌خواهد نقش رهبری بیشتری را برای امور جهانی مطابق با قدرت و موقعیت رو به رشد خود به عهده بگیرد. این ابتکار سال ۲۰۱۷ در قانون اساسی چین گنجانده شد. دولت چین این ابتکار را تلاشی برای تقویت اتصال منطقه‌ای و پذیرش آینده‌ای روشن‌تر می‌خواند. تاریخ تکمیل پروژه سال ۲۰۴۹ است که مصادف با صدمین سالگرد تأسیس جمهوری خلق چین (PRC) خواهد بود.

تمرکز اولیه BRI بر سرمایه‌گذاری زیرساختی، آموزشی، مصالح ساختمانی، راه آهن و بزرگراه، خودرو، املاک، شبکه برق و آهن و فولاد بوده‌است. در حال حاضر، برخی برآوردها طرح کمربند و جاده را به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های زیرساختی و سرمایه‌گذاری در تاریخ می‌دانند که بیش از ۶۸ کشور را شامل می‌شود و در برگیرنده ۶۵ درصد جمعیت جهان و ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان تا سال ۲۰۱۷ است. این پروژه روی مسیرهای تجاری قدیمی که زمانی چین را به غرب متصل می‌کرد، مسیرهای مارکو پولو و این بطوطه در شمال و مسیرهای اعزامی دریایی ژنگ هه (دریاسالار سلسله مینگ) در جنوب، بنا شده‌است. ابتکار کمربند و جاده اکنون به کل منطقه جغرافیایی مسیر تجاری

این طرح با چه هدفی ایجاد شد؟

این ابرپروژه ابتدا در سال ۲۰۱۳ توسط رئیس‌جمهور چین در جریان یک سفر رسمی به قزاقستان معرفی شد. کمربند، مخفف «کمربند اقتصادی جاده‌ابریشم» است که به مسیرهای زمینی پیشنهادی برای حمل و نقل جاده‌ای و ریلی از طریق کشورهای محصور در خشکی آسیای مرکزی در امتداد مسیرهای تجاری تاریخی مشهور مناطق غربی اشاره دارد. در حالی‌که جاده، مخفف جاده‌ابریشم دریایی قرن ۲۱ است که به مسیرهای دریایی هند و اقیانوس آرام از جنوب شرقی آسیا تا جنوب آسیا، خاورمیانه و آفریقا اشاره دارد.

موافقان

موافقان این طرح، آن را راهی برای رفع شکاف زیرساختی میان کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه، کمک به رشد اقتصادی این کشورها و رونق تجارت بین‌المللی می‌دانند. یک مطالعه در سال ۲۰۱۹ که توسط مشاوران اقتصادی جهانی CEBR انجام شد، پیش‌بینی کرد کمربند و جاده احتمالاً تا سال ۲۰۴۰ تولید ناخالص داخلی جهانی را ۷/۱ تریلیون دلار در سال افزایش می‌دهد. پشوانه این طرح، قدرت صنعتی اقتصاد چین و توان سرمایه‌گذاری این کشور است. تا به امروز، بیش از ۱۲۰ کشور نسبت به ابتکار کمربند و جاده اقبال نشان داده‌اند. مسکو شریک اولیه چین بوده و روسیه و چین اکنون مجموعاً ۱۵۰ پروژه مشترک از جمله خطوط لوله گاز طبیعی و راه‌ابریشم قطبی را پیش برده‌اند. یونان، کرواسی و ۱۴ کشور دیگر اروپای شرقی در حال حاضر در چارچوب BRI با چین معامله می‌کنند. مارس ۲۰۱۹، ایتالیا اولین عضو جی-۷ بود که به BRI پیوست. شرکای جدید، یادداشت تفاهمی به ارزش ۲/۵ میلیارد یورو در مجموعه‌ای از بخش‌ها مانند حمل‌ونقل، لجستیک و زیرساخت‌های بندری امضا کردند.

پروژه‌ها

چین ۱۳۸ کشور و ۳۰ سازمان بین‌المللی را در این ابتکار درگیر کرده‌است. پروژه‌های زیرساختی شامل بندرها، راه‌آهن، بزرگراه‌ها، نیروگاه‌ها، هوانوردی و مخابرات است. پروژه‌های شاخص شامل کریدور اقتصادی چین-پاکستان، راه‌آهن بوتن-وینتیان در لائوس و بندر زمینی خورگاس است.

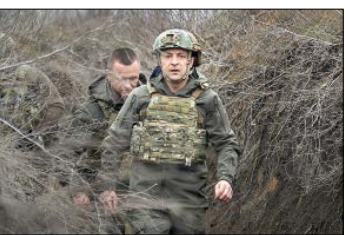
میزان سرمایه‌گذاری (سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸)	
سنگاپور	۳/ ۲۴ میلیارد دلار
مالزی	۱/ ۱۴ میلیارد دلار
روسیه	۱/۴ میلیارد دلار
اندونزی	۴/ ۹ میلیارد دلار
کره جنوبی	۱/ ۸ میلیارد دلار
رژیم صهیونیستی	۹/ ۷ میلیارد دلار
پاکستان	۶/ ۷ میلیارد دلار

این طرح شامل دو مسیر تجاری کمربند اقتصادی راه‌ابریشم و راه‌ابریشم دریایی قرن بیست و یکم است. کمربند اقتصادی راه‌ابریشم در مسیر باستانی آن واقع شده و چین را از طریق آسیای مرکزی، روسیه و خاورمیانه به اروپا متصل می‌کند. راه‌ابریشم دریایی، چین را از طریق دریا به جنوب شرق آسیا و آفریقا و سپس اروپا وصل می‌کند. چین به‌طور خاص ۶۵ کشور را به عنوان هدف سرمایه‌گذاری زیرساختی تعیین کرده‌است. یک بخش کلیدی پروژه، دالان اقتصادی پاکستان- چین از سین‌کیانگ تا گوادار به ارزش ۵۴ میلیارد دلار است. همچنین، یک راه‌آهن تیزرو ۳۰۰۰ کیلومتری، جنوب چین را به سنگاپور متصل می‌کند. علاوه بر جاده‌ابریشم دریایی، روسیه و چین برای ایجاد مشترک راه‌ابریشم یخی در امتداد مسیر دریای شمالی در قطب شمال توافق کرده‌اند.

مسیرهای BRI

آمریکا و طرح چین

آمریکا به دنبال تقویت اتحادش با بلوک سرمایه‌داری که در اقتصاد چین سرمایه‌گذاری کرده و در تلاش است علیه BRI اقدام کند و بر خط مشی توسعه‌آتی چین اثر بگذارد. آمریکا همچنین یک ابتکار متقابل به نام «شبکه نقطه‌های آبی» (BDN) در سال ۲۰۱۹ ایجاد کرد و به دنبال آن ابتکار «ساختن جهانی بهتر» (Build Back Better World / B3W) بود که توسط آمریکا ایجاد و به همراهی استرالیا و ژاپن راه‌اندازی شد. «ابتکار ساختن جهانی بهتر» (Build Back Better World) یا همان B3W ابتکاری است که توسط کشورهای عضو جی ۷ ابداع شده‌است. این طرح که ژوئن ۲۰۲۱ راه‌اندازی شد، برای مقابله با نفوذ استراتژیک چین در پروژه BRI طراحی شده است.

«چین بلا تکلیفی ای، فقط وضعیت را در کشورهای غربی مشوش می‌کند، جایی که نارضایتی از سیاست تحریم‌ها که پیامدهای جامعی برای روسیه ندارد. در حال افزایش است. اکنون یک احساسات مسموم فزاینده در غرب وجود دارد که اجرای اقدامات محدودکننده جدید علیه روسیه را دشوار و تحویل تسلیحات به اوکراین را به‌طور فزاینده‌ای غیرممکن می‌کند.»

می‌دهد. تجارت در امتداد جاده‌ابریشم می‌تواند در آینده نزدیک تقریباً ۴۰ درصد کل تجارت جهانی را در برگیرد که بخش بزرگی از آن از طریق دریا انجام می‌شود. به نظر می‌رسد مسیر زمینی جاده‌ابریشم نیز از نظر حجم حمل و نقل در آینده یک پروژه مهم باقی بماند.

تقویت رشد اقتصادی چین

علت ارانه ابتکار کمربند و جاده (BRI) این بود که دو موتور مولد اقتصاد چین، یعنی توسعه زیرساخت‌های اقتصادی داخلی و صادرات کالا به کشورهای در حال توسعه، دیگر کارایی گذشته را نداشت. چین دچار مازاد تولید کالا از مسکن گرفته تا محصولات صنعتی شده بود و با توجه به رکود اقتصادی در کشورهای غربی، بازگشت سرمایه‌گذاری داخلی به سرعت در حال تضعیف بود. بنابراین هدف اصلی طرح، تقویت رشد اقتصاد چین است و از طریق اجرای این طرح شرکت‌ها چینی بدل به شرکت‌های جهانی خواهند شد. به مرور زمان می‌توان شاهد بود این شرکت‌ها در همه کشورها و حتی قطب شمال تحت برند ابتکار کمربند و جاده به فعالیت در توسعه زیرساخت‌ها بپردازند.

چین به دنبال این است که از طریق BRI در زیرساخت‌های اقتصادی مثل حمل و نقل ریلی در حدود ۶۰ کشور جهان از جمله کشورهای آفریقا سرمایه‌گذاری کند. این کشور برای توسعه حمل و نقل کالا و انرژی، در نظر دارد در آزادراه مسکو به قازان در روسیه، راه‌آهن قزاقستان از قورغاس به بندر آق‌تاو در ساحل دریای خزر، خطوط لوله گاز از ترکمنستان به چین، خط آهن چین- قرقیزستان -ازبکستان، خط آهن ترانس آسیا از چین به اروپا از طریق قزاقستان و روسیه، راه‌آهن جاده‌ابریشم از چین به ایران از طریق قزاقستان و آزادراه چین به پاکستان سرمایه‌گذاری کند. از آنجا که ممکن است چین برای دستیابی به اقیانوس هند از طریق تنگه مالاکا دچار چالش با هند شود، بنابراین طرح راه‌ابریشم نو تلاش شده از طریق دالان اقتصادی پاکستان- چین یا از طریق بنگلادش، راه دیگری به اقیانوس هند باز شود.

دولت‌سازی داخلی

یکی دیگر از اهداف و برنامه‌های BRI، دولت‌سازی داخلی و تثبیت ثبات را می‌تواند برای مناطق وسیع غربی داخلی چین مانند سین‌کیانگ و یون‌نان است که این مناطق کمتر توسعه‌یافته را به هم پیوند می‌دهد. همچنین افزایش جریان تجارت بین‌المللی است که ادغام اقتصادی نزدیک‌تر با هسته داخلی چین را تسهیل می‌کند. در شرایطی که سرعت رشد اقتصادی چین کند شده، صنایع سنگین همچون فولاد و سیمان بیش از نیاز بازار چین محصول تولید می‌کنند. بنابراین، چین برای تداوم فعالیت اقتصادی‌اش به بازارهای جهانی، به‌ویژه کشورهای در حال توسعه نظر دارد. برخی این را طرحی بزرگ‌تراز طرح مارشال- که آمریکا پس از جنگ جهانی دوم به اجرا درآورد- می‌دانند. اهداف بلند چین، این کشور را بر این داشته که برای تحقق شان در زیرساخت‌های کشورهای دچار فساد و بحران سرمایه‌گذاری کند. تام‌میلر، نویسنده کتاب «روای آسیایی چین: ساخت امپراتوری در طول راه‌ابریشم نو» معتقد است چین شروع به ارائه زیرساخت‌های مفید، ایجاد مسیرهای تجاری نو و اتصال بهتر در آسیا کرده‌است.

مخالفان

مخالفان معتقدند این طرح ضمن نداشتن قرارداد‌های شفاف، استعماری است و بسیاری از کشورهای هدف، توان بازپرداخت دیون آن را ندارند. مخالفان و برخی ناظران – عمدتاً از کشورهای غیرشرکت‌کننده و در اسر آنها آمریکا- آن را به‌عنوان طرحی برای یک شبکه تجارت بین‌المللی با محوریت «سیونستریسم» (مرکزگرایی چین) تعبیر می‌کنند. نگردها برخی تحلیلگران، ابتکار کمربند و جاده راهی برای گسترش نفوذ اقتصادی و سیاسی چین است. محققان خاطرنشان کرده‌اند رسانه‌های رسمی جمهوری خلق چین تلاش می‌کنند هرگونه ابعاد استراتژیک طرح کمربند و جاده به‌عنوان انگیزه را پنهان کنند. برخی تحلیلگران، طرح یک جاده یک کمربند را طرحی در راستای توسعه جهانی‌شدن با الگوی چینی می‌دانند، که قصد دارد نظم اقتصادی جهان را از نو صورت‌بندی کند و کشورها و شرکت‌ها را در مدار اقتصاد چین قرار دهد. نگرانی و ترس ناشی از تاثیرگذاری سیاسی چین، موجب شده برخی کشورها مثل استرالیا اجرای پروژه‌های این این طرح در کشور خود را قبول نکنند.

ایران و ابتکار چین

موقعیت جغرافیایی ایران، این کشور را به یک مرکز مهم در میانه آسیای میانه، خاورمیانه و اروپا تبدیل و کانون پروژه‌های جاه طلبانه چین در دسترسی به غرب تبدیل کرده‌است. این به معنای آن است که بخش قابل توجهی از آینده جاده‌ابریشم جدید، در گرو مشارکت ایران است. همکاری چین و ایران در امتداد جاده‌ابریشم محور اصلی نامه‌ای سرگشاده بود که شی چین پینگ پیش از اولین سفر خود به تهران در ژانویه ۲۰۱۶ امضا کرد. در مورد این‌که پیوستن ایران به BRI چقدر می‌تواند خوب یا بد باشد، نظرات مختلفی در بین کارشناسان وجود دارد.

بسیاری از کارشناسان معتقدند این طرح و در کنار آن برنامه راهبردی ۲۵ ساله ایران و چین زمینه‌سازی یک جبهه واحد برای مقابله با اقدامات یکجانبه‌گرایانه آمریکا و غلبه بر انحصارطلبی این کشور را تشکیل می‌دهد.